

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

**KT-SHELTER OY:N LAUSUNTO AIHEESTA HE 109/2024 VP
HALLITUKSEN ESYTYS EDUSKUNNALLE VALTION
TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2025**

KT-Shelter Oy kiittää mahdollisuudesta antaa puolustusvaliokunnalle asiantuntijalausuntonsa. Lausunnossamme keskitymme puolustusministeriön hallinnonalaan. KT-Shelter Oy yhtyy lausunnossaan PIA ry:n lausuntoon samasta aiheesta.

Haluamme keskittyä lausunnossamme seuraaviin asioihin:

- PK-yrityksen näkökulmasta oleellista on budjetin toteutustapa
- Jouhevalla hankintaprosessilla voidaan varmistaa materiaalihankintojen sujuvuus myös pienemmiltä toimittajilta. Etenkin ajallinen epävarmuus hankintaprosessin toteuttamisessa hankaloittaa merkittävästi pienen yrityksen toimitusvalmiutta
- TKI-yhteistyön selkeä ja johdonmukainen koordinointi edesauttaisi projektien ja hankkeiden toteutusta puolustusvoimien kehitystarpeesta tuotteeseen ja sen toimittamiseen. Yhteistyötä edesauttaisi kaikkien tarvittavien sidosryhmien osallistuttaminen tiiviisti projekteihin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Budjetin toteutustapa

KT-Shelterin näkökulmasta puolustusbudjetti on kooltaan oikeanlainen. Kriittistä on kuitenkin budjetin oikeanlainen kohdentaminen. Puolustusmateriaalihankintojen tarkoituksenmukaisella kohdentamisella voidaan taata nyt ja jatkossa Suomen turvallisuuden kestävä taso ja puolustusteollisuuden yritysten toimitusvalmius. Tämä tarkoittaa käytännössä kotimaisten yritysten tilauskantojen ylläpitoa, jotta ne eivät joudu kohdentamaan tuotantoaan turvallisuuden näkökulmasta epäolennaisiin tahoihin. Samalla varmistettaisiin kotimaisten puolustusteollisuusyritysten kilpailukyky kansainvälisillä markkinoilla.

Hankintaprosessin kehittäminen

Puolustusteollisuuden PK-yrityksen näkökulmasta tämänhetkisessä hankintaprosessissa olisi kehittämisen varaa. Etenkin viimeaikaisen poikkeuksellisen tilanteen myötä hankintojen ajoitus ja tilattavien sarjojen suuruus on ollut epävarmaa. Prosessin ennakoitavuutta ja sujuvuutta voitaisiin parantaa tulevista hankinnoista hyvissä ajoin etukäteen ilmoittamalla ja nopeilla kotimaiselle teollisuudelle kohdennetuilla ostotilauksilla. Näin voitaisiin varmistaa

kaikenkokoisten toimittajien mahdollisuudet toimittaa tuotteitaan hankkivalle yksikölle sopivassa aikataulussa.

TKI-toiminnan rahoitus ja tehostaminen

KT-Shelterin mielestä on kannatettavaa, että budjettiesityksessä satsataan TKI-toimintaan myös rahallisesti. Jotta puolustusteollisuuden parista löytyviä innovaatioita ja keksintöjä voidaan tehokkaasti ohjata maanpuolustuksen tarpeisiin, olisi ensisijaisen tärkeää luoda kehityshankkeille työryhmiä, joissa voitaisiin osallistuttaa puolustusteollisuuden toimijat, tutkimuslaitokset, yliopistot ja loppuasiakkaat. Tämänkaltaisella työryhmällä vastattaisiin loppukäyttäjän uusien teknologioiden tarpeisiin, mahdollistamalla yritysten ja tutkimuslaitosten/yliopistojen teknologisen tutkimuksen kyky ja sen käyttö yhteistyössä maanpuolustusta tukemaan.

Olisi myös tärkeää, että TKI-hankkeet johtaisivat hankintoihin niiden päätyttyä. Tätä varten tarvittaisiin loppuasiakkaalta selkeää panosta tai tavoitetta hankkeen tarkoituksista ja halutuista lopputuloksista. Näin menetellen hanke saadaan ohjattua heti alkuun oikeaan suuntaan ja sillä olisi selkeä yhteinen maali, johon tähdätään.

Yhteenveto

Yhteenvetona KT-Shelter esittää, että

1. Materiaalihankinnoilla ylläpidettäisiin kotimaisten puolustusteollisuusyritysten tilauskantoja, jotta ne voivat tarpeen tullen kriisitilanteissakin vastata omasta osuudestaan kokonaismaanpuolustuksessa ja ylläpitää kilpailukykyään kansainvälisillä markkinoilla.
2. Hankintaprosessia kehitettäisiin jouhevampaan ja sujuvampaan suuntaan, jotta puolustusteollisuuden toimijoilla on mahdollisuus osallistua kansallisen turvallisuuden ylläpitoon ja kehittämiseen.
3. TKI-toimintaan panostetaan sekä rahallisesti, että oikeanlaisella kohdentamisella ja koordinoinnilla. Näin varmistetaan, että kotimaisen puolustusteollisuuden innovaatioilla on turvattuja rahoituslähteitä myös tulevaisuudessa. Menestyksekkäälle, hankintoihin johtavalle TKI-toiminnalle olisi tärkeää myös mahdollisimman selkeät loppukäyttäjän tarpeet ja vaatimukset sekä palaute kehitetyistä, toimitetuista tuotteista jatkokehitystä varten.